

A computer monitor is shown at an angle, displaying the text 'DOS dla opornych' in a white, monospaced font. The monitor is on a stand with a circular base. The background is a light, textured surface.

DOS
dla
opornych

Lukasz Sosna

DOS DLA OPORNYCH

Łukasz Sosna

Skład i łamanie:

Patrycja Kierzkowska

Korekta:

Anna Matusewicz

Wydanie pierwsze, Toruń 2006

ISBN: 83-60320-12-8

Wszelkie prawa zastrzeżone!

Autor oraz Wydawnictwo dołożyli wszelkich starań, by informacje zawarte w tej publikacjach były kompletne, rzetelne i prawdziwe. Autor oraz Wydawnictwo Escape Magazine nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikające z wykorzystania informacji zawartych w publikacji lub użytkowania tej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w publikacji są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie całości lub fragmentu w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Kopiowanie, kserowanie, fotografowanie, nagrywanie, wypożyczanie, powielanie w jakiegokolwiek formie powoduje naruszenie praw autorskich. Drukowanie publikacji dla własnych potrzeb przysługuje tylko osobie, która nabyła to dzieło.

darmowy fragment

Wydawnictwo Publikacji Elektronicznych Escape Magazine

ul. Spokojna 14

28-300 Jędrzejów

<http://www.escapemag.pl>

System MS-DOS.....	5
Uruchamianie systemu DOS w systemach z rodziny Windows.....	7
Uzyskiwanie pomocy w systemie.....	8
Polecenie dostępne w systemach.....	8
Składnia polecenia help.....	8
help [polecenie].....	8
Opcje polecenia.....	8
Przykłady zastosowania.....	9
Zmiana dysków.....	9
Wyświetlanie zawartości katalogu.....	10
Polecenie dostępne w systemach.....	10
Składnia polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME.....	10
Składnia polecenia dir w systemach Microsoft Windows 2000 i XP.....	11
Opcje polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME.....	11
Opcje polecenia dir w systemach Microsoft Windows 2000 i XP.....	19
Zmiana katalogu.....	31
Polecenie dostępne w systemach.....	31
Składnia polecenia CD.....	31
Opcje polecenia.....	31
Tworzenie nowego katalogu.....	33
Polecenie dostępne w systemach.....	33
Składnia polecenia.....	33
Opcje polecenia.....	33
Usuwanie katalogu.....	34
Polecenie dostępne w systemach.....	34
Składnia polecenia rd w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME.....	34
Opcje polecenia.....	34
Składnia polecenia rd w systemach Microsoft Windows 2000 i XP.....	35
Opcje polecenia.....	35
Zmiana nazwy pliku lub katalogu.....	36
Polecenie dostępne w systemach.....	36
Składnia polecenia.....	36
Opcje polecenia.....	36
Usuwanie pliku.....	38
Polecenie dostępne w systemach.....	38
Składnia polecenia del w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME.....	38
Składnia polecenia del w systemach Microsoft 2000 i Microsoft XP.....	38
Opcje polecenia w systemie w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME.....	38
Opcje polecenia w systemie w systemach Microsoft 2000 i XP.....	39
Usuwanie plików i katalogów.....	42
Polecenie dostępne w systemach.....	42
Składnia polecenia deltree.....	42
Opcje polecenia.....	42
Wyświetlanie struktury katalogów i plików.....	43
Polecenie dostępne w systemach.....	43
Składnia polecenia.....	43
Opcje polecenia.....	43
Czyszczenie ekranu.....	46
Polecenie dostępne w systemach.....	46
Składnia polecenia CLS w systemach DOS, Microsoft Windows.....	46

Przykład zastosowania.....	46
Kopiowanie plików	47
Polecenie dostępne w systemach.....	47
Składnia polecenia copy w systemach DOS, Microsoft Windows.....	47
Opcje polecenia.....	47
Zmiana atrybutów plików	49
Polecenie dostępne w systemach.....	49
Składnia polecenia ATTRIB w systemach DOS, Microsoft Windows.....	49
Opcje polecenia.....	49
Zmiana daty	51
Polecenie dostępne w systemach.....	51
Składnia polecenia date w systemach DOS, Microsoft Windows.....	51
Opcje polecenia.....	51
Zmiana czasu	52
Polecenie dostępne w systemach.....	52
Składnia polecenia.....	52
Opcje polecenia.....	52
Kopiowanie dysków	53
Polecenie dostępne w systemach.....	53
Składnia polecenia.....	53
Opcje polecenia.....	53
Tworzenie i edycja pliku tekstowego	55
Polecenie dostępne w systemach.....	55
Składnia polecenia.....	55
Opcje polecenia.....	55
Formatowanie dysku	58
Polecenie dostępne w systemach.....	58
Składnia polecenia format w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME.....	58
Opcje polecenia.....	58
Składnia polecenia format w systemach Microsoft Windows 2000 i Windows XP.....	59
Opcje polecenia.....	60
Zmiana etykiety dysku	62
Polecenie dostępne w systemach.....	62
Składnia polecenia.....	62
Opcje polecenia.....	62
Ustawianie znaku zachęty	63
Polecenie dostępne w systemach.....	63
Składnia polecenia.....	63
Opcje polecenia.....	63
Wyświetlanie wersji systemu DOS lub Windows	65
Polecenie dostępne w systemach.....	65
Składnia polecenia.....	65
Przykłady zastosowania.....	65

System MS-DOS

Microsoft DOS (Disk Operating System – Dyskowy System Operacyjny) jest systemem posiadający interfejs użytkownika w postaci linii komand. MS-DOS 1.0 został wydany w roku 1981 dla komputerów firmy IBM. Ostatnią wersją systemu operacyjnego MS-DOS była wersja MS-DOS 6.22 z 1994 roku. System ten nie jest już powszechnie używany w komputerach, jednak może być dostępny w systemach z rodziny Microsoft Windows.

W ebooku opisane zostały podstawowe polecenia systemu MS-DOS w systemach Windows 95/98/ME/2000 oraz XP. Polecenia te różnią się pomiędzy sobą liczbą parametrów i ich nazwami. Dlatego zostały podzielone przeze mnie w zależności od tego, jakie parametry zawierają. Główna różnica jest pomiędzy systemem Windows 95/98/Me, a systemami Windows 2000 i XP. Jeżeli w poleceniu nie zostały opisane różne systemy znaczy to, iż polecenie działa w każdym systemie tak samo.

Dla osób, które nie posiadają systemu MS-DOS polecam system FreeDOS. Można go pobrać ze strony <http://freedos.com>. Program jest całkowicie darmowy i może posłużyć jako substytut systemu DOS.

Opisane parametry polecenia mogą być stosowane jednocześnie, to znaczy że przy poleceniu `dir` możemy zastosować polecenie `/p /w` jednocześnie zapisując je zaraz po poleceniu tak jak w poniższym przykładzie:

```
dir /w /p
```

Aby jakakolwiek komenda została wykonana musimy użyć klawisza Enter. Wtedy dopiero system wykona polecenie i zwróci nam odpowiedni komunikat czy polecenie jest prawidłowe (jeśli tak - i efekt jego wykonania) czy też w poleceniu występuje błąd.

Jeżeli system będzie nas pytał o odpowiedź na operację, którą ma zamiar wykonać, musimy mu takiej odpowiedzi udzielić. W pytaniu, które nam zadaje zawsze znajdują się odpowiedzi. Wystarczy wybrać na klawiaturze literę. Zwykle pierwsza litera jest pisana „z dużej” i ją należy wybrać np. Tak (litera T), Nie (litera N)

```
K:\kat_dos>copy plik.txt katalog /-Y
Zastąpić katalog\plik.txt? (Tak/Nie/Wszystkie): t
Liczba skopiowanych plików: 1.
```

Rysunek X. System pyta nas o potwierdzenie operacji.

Znaki globalne takie jak „*” i „?” ułatwią nam sprawę z wyszukiwaniem i kopiowaniem plików. Znak „*” zastępuje dowolny ciąg znaków liter i cyfr, natomiast znak „?” zastępuje jeden dowolny znak. Np. jeżeli chcemy skopiować (z katalogu na naszym dysku do innego katalogu) wszystkie pliki posiadające rozszerzenie „.exe” to powinniśmy użyć znaku gwiazdki w ten sposób:

```
copy *.exe C:\katalog
```

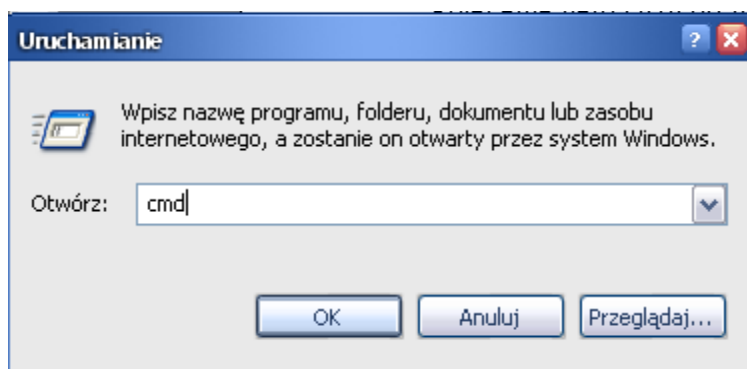
Jeżeli chcemy skopiować pliki mające tylko czteroliterową nazwę i posiadające rozszerzenie „.sys” powinniśmy to zapisać w ten sposób:

```
copy ????.sys C:\katalog
```

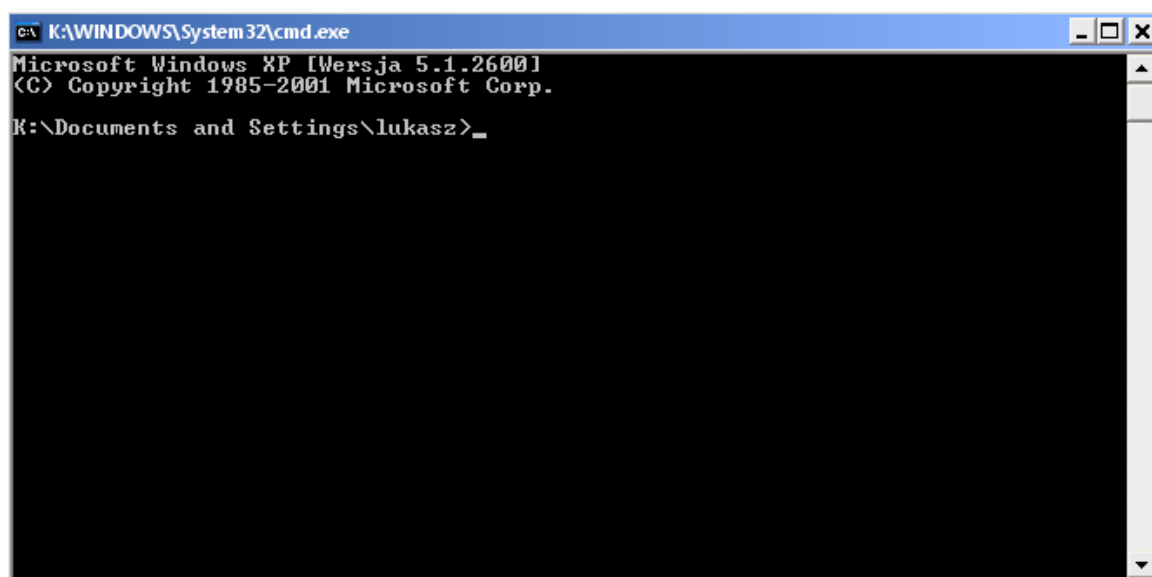
Uruchamianie systemu DOS w systemach z rodziny

Windows

Aby uruchomić ten system w wersjach Microsoft Windows kliknij na przycisku „Start”. Tam wybierz „Uruchom....”. W oknie, które zobaczysz wpisujemy **command** dla systemu Windows 95/98/Me lub **cmd** w systemach Windows NT, Windows 2000 i Windows XP. Po wpisaniu tego polecenia klikamy na przycisk OK.

Rysunek 1. Uruchomienie programu MS-DOS w systemie Windows 2000 i Windows XP.

Rysunek 2. System MS-DOS uruchomiany w systemie Windows XP.

Uzyskiwanie pomocy w systemie

Poleceniem **help** służy do uzyskania pomocy na temat danego polecenia, które znamy lub listy wszystkich dostępnych poleceń w systemie.

Polecenie dostępne w systemach

MS-DOS 5.0 i późniejszych, Windows 2000, Windows XP

Składnia polecenia help

help [polecenie]

Opcje polecenia

- brak parametrów – wyświetla nam cały spis pomocy; z niego możemy wybrać polecenie, o którym chcemy dowiedzieć się więcej.
- [polecenie] - służy do zdefiniowania polecenia, na którego temat mamy zamiar dowiedzieć się więcej.

Przykłady zastosowania

help - wyświetla nam spis pomocy.

help dir - wyświetla stronę pomocy na temat polecenia dir.

Zmiana dysków

Polecenie służy do zmiany dysku, na którym obecnie pracujemy. Dzięki niemu możemy przechodzić na dowolny dysk zainstalowany w naszym systemie.

Polecenie polega na wpisaniu nazwy dysku po znaku zachęty. Musimy znać literę dysku, na który mamy zamiar przejść. Jeżeli chcemy przejść na dysk A: po prostu wpisujemy jego nazwę. Nie należy zapominać o znaku dwukropka : na jego końcu tak jak zostało to zaprezentowane na rysunku.

```
C:\>A:  
A:\>_
```

Rysunek 3. Przechodzimy na dyskiety wpisując nazwę dysku w linii poleceń.

Wyświetlanie zawartości katalogu

Polecenie `dir` służy do wyświetlenia zawartości katalogu, w którym obecnie jesteśmy lub katalogu, który zdefiniujemy w poleceniu oraz określenia tego, jakie elementy mają zostać w nim zawarte i jak mają być posortowane.

Polecenie dostępne w systemach

Wszystkie wersje systemu MS-DOS, Windows 95, Windows 98, Windows ME, Windows NT, Windows 2000, Windows XP.

Składnia polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME

```
DIR [dysk:][ścieżka][nazwa pliku] [/P] [/W] [/A[:]atrybuty]
[/O[:]porządek sortowania] [/S] [/B] [/L] [/V]
```

Składnia polecenia dir w systemach Microsoft Windows 2000 i XP

```
DIR [dysk:][ścieżka] [/A[:]atrybuty] [/B] [/C] [/D] [/L] [/N]
[/O[:]porządek sortowania] [/P] [/Q] [/S] [/T[:]pole czasu]
[/W] [/X] [/4]
```

Opcje polecenia dir w systemach DOS, Microsoft Windows 95, 98, ME

[dysk:] [ścieżka] - deklaruje ścieżkę, której pliki mają zostać wyświetlone.

`dir /w`

Wyświetla wyniki w postaci kolumn. W przypadku katalogów, których zawartość jest obszerna możemy spodziewać się tego samego efektu, co po samej komendzie `dir`.

```
K:\kat_dos>dir /w
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

[.]          [..]          [katalog1]  [katalog2]  [katalog3]  plik.txt
plik2.txt   plik3.txt   plik4.txt   plik5.txt   plik6.txt   plik7.txt
plik8.txt
              8 plik(ów)              0 bajtów
              5 katalog(ów)       303 489 024 bajtów wolnych
```

Rysunek 6. `dir /w`. Tutaj katalogi znajdują się w nawiasach.

`dir /a`

Wyświetla tylko elementy posiadające odpowiednie atrybuty. Tutaj wyróżnimy:

- `D` – Katalogi

```
K:\kat_dos>dir /A:D /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

.             <DIR>             2005-02-14  17:20
..            <DIR>             2005-02-14  17:20
katalog1     <DIR>             2005-02-14  16:57
katalog2     <DIR>             2005-02-14  16:58
katalog3     <DIR>             2005-02-14  16:58
              0 plik(ów)              0 bajtów
              5 katalog(ów)       304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 7. Wyświetlą się tylko katalogi w danym folderze.

- `R` - Pliki tylko do odczytu

```
K:\kat_dos>dir /A:R /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

plik_o      txt              0 2005-02-14  17:20
              1 plik(ów)              0 bajtów
              0 katalog(ów)       304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 8. W tym katalogu był jeden plik przeznaczony tylko do odczytu.

- **H** - Pliki ukryte

```
K:\kat_dos>dir /A:H /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

plik_u   txt                0 2005-02-14 17:20
          1 plik(ów)                0 bajtów
          0 katalog(ów)            304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 9. W tym katalogu był jeden plik ukryty.

- **A** - Pliki archiwalne

```
K:\kat_dos>dir /A:H /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

plik_u   txt                0 2005-02-14 17:20
          1 plik(ów)                0 bajtów
          0 katalog(ów)            304 017 408 bajtów wolnych
```

Rysunek 10. W tym katalogu był jeden plik, który ma nadany atrybut archiwalny.

- **S** - Pliki systemowe

```
K:\kat_dos>dir /A:S /-n
Wolumin w stacji K nie ma etykiety.
Numer seryjny woluminu: 806E-EBD9

Katalog: K:\kat_dos

plik_a   txt                0 2005-02-14 17:29
          1 plik(ów)                0 bajtów
          0 katalog(ów)            303 984 640 bajtów wolnych
```

Rysunek 11. Tutaj widać plik systemowy, który znajduje się w katalogu.

PORADA

Jeżeli użyjemy prefixu „-” przed atrybutem znaczyć to będzie wszystkie pliki prócz posiadających taki atrybut. Możemy w ten sposób wybierać pliki w sposób odwrotny do tego wskazanego atrybutem.

więcej: <http://www.escapemag.pl/126-dos-dla-opornych>